

MEGAFON
PROJEKT

Javne tribine o aktivizmu, medijima, toleranciji, okolišu

Radionice novinarstva i medijske pismenosti

Video serijal o pravima, mogućnostima i potrebama mladih

Tiskana publikacija TRIS za generacije treće životne dobi

Naslovna Politika Gospodarstvo Kultura Intervjui Scena Komentari Ekologija Reportaže Izdvojeno Ljudi Portreti Voda Zdravlje

DJELOMIČNO SUNČANO I RAZMJERNO VJETROVITO

Krčki poučak:

Kako lokalna zajednica može imati koristi od zelene energije

Foto: pixabay.com, ilustracija

Aleksandar Tešić • 21/07/2022 u 15:46 •

Sviđa mi se

Lokalne zajednice mogu imati itekakve koristi od obnovljivih izvora energije. Energija vjetra i sunca ne mora nužno donositi profit samo velikim ulagačima koji elektranama ubiru milijune. Lokalne samouprave i građani ne moraju se zadovoljiti mrvicama. Skromne naknade za prostor što ga uzurpiraju postrojenja za proizvodnju električne energije nisu jedini način upravljanja vrijednim resursima. Primjer s Krka, na kojem drže do vlastite dobrobiti i složno kroče prema energetskej samodostatnosti, pokazuje da može i drugačije. Razvijaju na tom avangardnom otoku komunalni energetskej projekt iza kojega ne stoje partikularni privatni interesi. Vrijedni energetskej resurs ne žele predati u ruke velikom investitoru nego uzimaju stvar u svoje ruke i žive energetskej tranziciju.

Poduzeće **Otok Krk Energija**, komunalna tvrtka koju je prije nepune tri godine osnovala **Općina Baška**, ovoga bi rujna trebala pokrenuti postupak javne nabave opreme za veliku fotonaponsku elektranu. Energetskej pogon snage **10 megavata** tvrtka planira izgraditi na **15 hektara** lokaliteta **Barbičin**. Riječ je o platou u državnom vlasništvu koji bi i nakon gradnje sunčeve elektrane trebao ostati pašnjak. Fotonaponska elektrana trebala bi poslužiti i ovcama koje tamo pasu, kao zaklon od sunca i kiše. Na to je zemljište bašćanska lokalna samouprava od države dobila 25-godišnje pravo služnosti i građenja. Besplatno. Ishodovane su i sve potrebne dozvole. I to za svega šest mjeseci. Suvlasnici solarne elektrane u nastajanju postaju i ostale krčke jedinice lokalne samouprave, a vrata su otvorena i građanima. Kroz dokapitalizaciju udjela. Direktor tvrtke je krčki ekološki prvoborac **Vjeran Piršić**. Nije se uhljebio. Posla se prihvatio volonterski.

Ako može komunalni vodovod, može i komunalna energetskej tvrtka

-Sve otočne jedinice lokalne samouprave još su 2012. godine potpisale **Energetskej strategiju razvitka otoka Krka** u kojoj se navodi da je zajednički cilj postići energetskej samodostatnost i ugljičnu neutralnost do 2030. godine. Zbog toga smo te 2012. osnovali **Energetskej zadrugu „Otok Krk”** kao prvu energetskej zadrugu u Hrvatskoj. Dio naše vizije energetskej samodostatnosti i ugljične neutralnosti otoka 2030. godine su i nekoliko većih komunalnih elektrana na obnovljive izvore energije i postizanje cilja da većina zgrada proizvodi energiju jednaku ili

veću od njenih potreba. Da bismo to postigli, osnovali smo komunalnu energetska tvrtku. Ako može biti komunalni vodovod ili komunalna tvrtka za parkove i groblja, može biti i za energiju. – uvodi nas u priču Piršić, koji solarnim panelima na krovu obiteljske kuće, baterijskim sustavom u podrumu te sustavom za upravljanje proizvodnjom, pohranom i potrošnjom električne energije na računalu, vlastitim primjerom pokazuje da se može i velikim koracima grabi prema besplatnoj energiji.

Korist lokalnoj zajednici, ne samo odabranima

Poduzeće **Otok Krk Energija** i **Sunčeva elektrana Barbičin** koja bi trebala biti instalirana na istoimenoj visoravni nad bašćanskom udolinom zamišljeni su tako da donesu korist lokalnoj zajednici čitavog otoka Krka. Ne samo odabranima koji bi preko rođačke veze ili stranačke iskaznice poželjeli uhljebljivanje ili kakav drugi lov u mutnom nauštrb javnoga interesa nego svima, a najviše onima koji mogu uložiti javni i privatni novac i aktivno sudjelovati u tranziciji. Najveća dobrobit jest prihod koji će ostvarivati svi koji ulože u energetska postrojenja, a koji će u očekivanih 25 godina trajanja postrojenja dosegnuti procijenjenih 75 milijuna kuna. **Grad Krk** i općine koje su sa po 100 tisuća kuna dokapitalizirali otočku energetska tvrtku odnosno postali vlasnici po pet udjela od po 20 tisuća kuna računaju na ugovoreni postotak od godišnjih prihoda. Prije početka gradnje na prodaju ide i 1.500 udjela građanima, također po 20 tisuća kuna.

Energetika pod lokalnom kontrolom

–Nama nije cilj izgraditi jednu fotonaponsku elektranu i zarađivati neki novac nego nam je cilj staviti energetiku pod našu lokalnu kontrolu. Energetska zadruga „Otok Krk” će evoluirati u energetska zajednicu, kako Europska unija naziva grupu proizvođača/potrošača koji na nekom prostoru međusobno dijele energiju. Model dijeljene energije kroz energetska zajednice superioran je svim modelima. Formiramo energetska zajednicu u kojoj bi bilo oko tisuću malih proizvođača/potrošača, stotinjak srednjih i dva velika postrojenja kao kičma cijelog sustava. U energetska zajednici će jedinice lokalne samouprave biti suvlasnici velikih projekata koje građani mogu financirati. Kada budemo imali energetska zajednicu tvrtka Otok Krk Energija će, primjerice, moći ponuditi građanima koji proizvode energiju otkupnu cijenu od jedne kune po kilovatsatu umjesto 40 lipa koliko nudi HEP. Jedinice lokalne samouprave struju HEP-u plaćaju po cijeni većoj od dvije kune po kilovatsatu. U energetska zajednici moći ćemo se dogovoriti da jedinice lokalne samouprave kupuju električnu energiju upola jeftinije nego od HEP-a i da građani prodaju električnu energiju po cijeni dva i pol puta većoj nego HEP-u. – objašnjava krčki ekološki aktivist funkcioniranje energetska zajednica, modela po kojem na otoku Krku grade svoju energetska samodostatnost.

Primjer drugim lokalnim sredinama

Model s Krka koji je u zelenu energetska tranziciju krenuo još 2009. godine nije izvorno kvarnerski. Primjenjuje se i u drugim europskim zemljama, a od prije koju godinu otkako se Europska unija snažno okrenula zelenoj tranziciji, važan je dio službenih politika EU zelenog plana. Mogao bi poslužiti kao primjer i drugim našim lokalnim sredinama kako se upravlja lokalnim resursima u korist čitave lokalne zajednice, a ne u korist samo jedne stranke i njezinih pojedinaca. Prelazak na obnovljive izvore energije dosada se u tim sredinama uglavnom povezivao sa velikim, najčešće stranim investitorima koji ulažu u velike vjetroelektrane od kojih lokalne zajednice nemaju gotovo nikakve koristi, izuzev mrvica sa ulagačevog stola, skromnih naknada za prostor što ga uzurpiraju ta postrojenja za proizvodnju električne energije.

“Djelomično sunčano i razmjerno vjetrovito”

Prvom pričom s avangardnog Krka, koji se i svojim sustavom zbrinjavanja otpada brendira kao naš najzeleniji otok, započinjemo desetodijelni serijal „**Djelomično sunčano i razmjerno vjetrovito**”. Na stranicama TRIS-a u idućih nekoliko mjeseci tematiziramo puteve i stranputice tranzicije društva, gospodarstva i građana prema energiji iz obnovljivih izvora. U tematiziranju prelaska na čišće i isplativije izvore energije u fokusu su nam razvoj inovativnih projekata građanske energije odnosno inicijative uspostava energetska zajednica te koristi i štete koje lokalne zajednice, država i ulagači ubiru i trpe od višemilijunskih investicija u vjetroparkove i solarne elektrane. Portretirat ćemo i pojedince koji nastoje živjeti energetska neovisnost i pomoći drugima da i oni krenu nedovoljno utabanim stazama sudjelovanja građana u proizvodnji električne energije. Medijski ćemo osvjeteliti i velike ulagače koji investiraju milijune u obnovljive izvore energije radi ostvarenja vlastitog profita, uzurpirajući pritom kvadratne kilometre brda i dolina, pokatkad i loveći u mutnom u sprezi s politikom. Do kraja godine sagledat ćemo i utjecaj vjetroparkova i solarnih elektrana na prirodu, čovjeka i njegov okoliš. Propitat ćemo i zelene energetska politike poput državnih potpora i poticaja. Ukazat ćemo na administrativne i druge prepreke te bilježiti zaobilaznja zakona i procedura. Serijalom zagovaramo potrebu proizvodnje zelene struje. I sve to činimo u svjetlu ekoloških ambicija

spasa klime i smanjenja ovisnosti o nestabilnim tržištima nafte i plina.

*Tekst je realiziran uz pomoć sredstava iz Projekta poticanja novinarske izvrsnosti 2022. – Agencije za elektroničke medije.

Sviđa mi se 52

Podijeli 52

WhatsApp

Tweetaj

TAGS: DJELOMIČNO SUNČANO I RAZMJERNO VJETROVITO, OTOK KRK, SOLARNA ELEKTRANA, SUNČEVA ENERGIJA, VJERAN PIRŠIĆ

VEZANE VIJESTI

Vlastita proizvodnja:
Narod navalio na kućne solare, Fond izdašno subvencionira, u HEP-u zahtjev za priključenjem rješavaju i do 12 mjeseci

Građanska energija:
Lokalna zajednica Cresa i Lošinja ulaže u zadružnu elektranu

Solarna jagma:
Pomamu ulagača u solare usporila državna birokracija

NAJNOVIJE

Ministar Butković na Novogodišnjem koncertu Bečke filharmonije: Ulaznicu je, tvrdi, sam platio, prijatelj je nabavio, ne radi se ni o kakvom poklonu!

Ministar Filipović pripremio trgovcima zbog porasta cijena: Ako zatreba, Vlada će posegnuti za crnim listama i zamrzavanjem širokog spektra proizvoda; u HUP-u šokirani!

Kijev: Kradljivcu Banksyjeve fasade prijeti 12 godina (strogog zatvora)

Susret s umjetnikom: Dalibor Juras u svijetu magičnih kvadrata...

Politički protivnici HDZ-a se ne bore protiv plemenske zajednice nego za to da oni predvode plemensku zajednicu koju je HDZ 90-ih godina okupio i pretvorio u stranački posjed...

ČUVAJMO SVOJE
NAJMILIJE

PARKOVI
HRVATSKE

"Revitalizacija i povezivanje atrakcija Parka prirode
Vransko jezero"

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog
fonda za regionalni razvoj

KORNATI
Nacionalni park
National park

PARKOVI
HRVATSKE

Arhiva

Odaberi mjesec

NAKLADNIK:

UDRUGA ZA PROMICANJE CIVILNOG DRUŠTVA,
MEDIJSKE KULTURE I RAZMJENE INFORMACIJA – TRIS

Drniških žrtava 12, Šibenik

IMPRESSUM

TRIS podupiru:

Privatnost i Kolačići: Ova web-stranica koristi kolačiće. Nastavkom korištenja ove web-stranice prihvaćate korištenje kolačića.

Kako bi saznali više, uključujući kako kontrolirati kolačiće, pročitajte ovdje: [Politika kolačića](#)

AGENCIJA ZA
ELEKTRONIČKE
MEDIJE

„dno do fondova EU”